

سرنوشت سوریه متغیر با شرایط بین المللی

اوباما با پیش انداختن کنگره در مورد حمله به سوریه با زرنگی از خود سلب مسئولیت کرد

اسد است. همچنین ویدئوهایی از طرف شورشیان منتشر شده اند که از جمله نشان می دهند چگونه موشک هایی از یک کامیون خارج و

سرنوشت سوریه متغیر با

بر یک موشک انداز نصب می شوند. الیوت هبگینز کارشناس مستقل اسلحه که این ویدئو را تحلیل کرده است می گوید، موشک ها ظاهراً از نوع فلق و ایرانی هستند که ۲۸۰ سانتیمتر طول و ۳۳ سانتیمتر قطر دارند.

این ویدئو کارشناسان سازمان ملل را نیز نشان می دهد، که مشغول

شده را به آزمایشگاه های کشور های مختلف اروپایی می فرستند. گرفتن نتیجه می تواند تا سه هفته به طول انجامد. البته وظیفه آنان فقط قضاوت در این مورد است، که آیا حمله شیمیایی صورت گرفته، یا خیر. وگرنه این که چه طرفی به این حمله دست زده، در حیطه وظایف آنها نیست.

از طرف دیگر آمریکایی ها اعلام کرده اند، که خودشان مدارکی حاکی از کارست گاز سمی توسط رژیم اسد در اختیار دارند. البته آنها هنوز این مدارک را ارائه نکرده اند و در این مورد تاکنون فقط زنجیره ای از شایعات شنیده شده است.

مثلا مجله فارین نوشته که سازمان های اطلاعاتی گفت و گوهای تلفنی بین وزارت دفاع سوریه و فرمانده واحد شیمیایی را پس از حمله شیمیایی ثبت کرده اند. جزئیات این گفت و گو اعلام نشده ولی کارمند وزارت دفاع دستپاچه به نظر می آید.

ماری هارف، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اذعان کرد که آمریکایی ها نفهمیده اند چه کسی دستور حمله مذکور را داده، ولی قاعدتاً چنین کاری فقط در حیطه اختیارات فرمانده کل قوا، پشار

دخالتم نظامی در سوریه را رد می کند. ما معتقدیم که تنها راه حل بحران این کشور سیاسی است. مسئولان حمله احتمالی شیمیایی، فقط زمانی می توانند مورد بازخواست قرار گیرند که اطلاعات دقیقی ارائه گردد.

رئیس جمهور فرانسه نیز از نمایندگان پارلمان این کشور دعوت کرده که سوم سپتامبر برای رای گیری در مورد حمله نظامی به سوریه گرد هم آیند. بنا بر نظرسنجی روزنامه پاریزین ۶۴ درصد از مردم فرانسه مخالف شرکت این کشور در جنگ سوریه هستند و ۵۸ درصد در مورد توانایی اولاند برای رهبری عملیات نظامی تردید دارند.

به این ترتیب باید دید که پارلمان فرانسه چه تصمیمی در این زمینه خواهد گرفت و آیا اولاند حتی با رای منفی مجلس هم بر نظرش خواهد ایستاد یا نه.

گزارش بازرسان سازمان ملل

روز پنجشنبه گذشته هیئت بازرسان سازمان ملل کار خود را با مصاحبه با سربازانی که به ادعای دولت سوریه در اثر حمله شیمیایی شورشیان مجروح شده بودند، پایان داد و روز شنبه از سوریه خارج شد. آنها نمونه های برداشته

احمد فراغی

ظرف سه چهار روز گذشته، شرایط سیاسی بین المللی تغییرات چشم گیری کرده است. تا روز چهار شنبه، آمریکا، بریتانیا، فرانسه، ترکیه و چند کشور عربی خواهان اقدام فوری نظامی در سوریه، بدون مجوز شورای امنیت برای مجازات رژیم اسد به خاطر کارست سلاح شیمیایی بودند.

کشورهای یاد شده حتی بدون گزارش بازرسان سازمان ملل در سوریه خود را دارای دلیل کافی برای متهم کردن رژیم سوریه می دانستند. جهان هر لحظه منتظر این حمله و وقایع ناشی از آن بود. اما روز چهارشنبه شهرو، مجلس عوام بریتانیا در یک رای گیری شرکت این کشور در عملیات نظامی را بدون مجوز سازمان ملل رد کرد این شکست سختی برای کامرون محسوب شد، چرا که حتی ۳۰ نفر از اعضای حزب خودش هم علیه او رای دادند.

روزنامه محافظه کار تایمز، این رای گیری را تحقیر کامرون نامید. از همه بدتر این که سه وزیر کابینه هم، به بهانه های مختلف در رای گیری شرکت نکردند. وزیر دفاع بریتانیا، فیلیپ هموند چنان جا خورده بود که در مصاحبه تلویزیونی خود، دو بار به جای اسد از صدام حسین نام برد.

پیش از آن کشورهای اتحادیه عرب، در جلسه سه شنبه خود، از حمایت از حمله نظامی به سوریه خودداری کرده بودند. آنها گرچه رژیم اسد را به جنایت نفرت انگیز علیه مردمش متهم می کنند، ولی خواستار مذاکرات صبورانه، احترام

به شورای امنیت و پرهیز از اقدامات عجولانه شده اند.

تنها عراق، الجزایر و لبنان به قطعنامه رای مشتمع دادند. البته همکاران وزارت خارجه آمریکا در قاهره بیش از این هم انتظار نداشتند. همین که این کشورها رژیم سوریه را تنها عامل حمله شیمیایی دانسته اند، برای آنها کفایت می کند.

نبیل فهمی وزیر خارجه مصر پیشاپیش گفته بود: مصر هرگونه

بازرسی بازمانده همین نوع موشک در محل حادثه هستند. از این روشن می شود که ارتش سوریه موشک هایی را در اطراف دمشق شلیک کرده است، ولی هیچ مدرک محکمی وجود ندارد، که آنها حاوی مواد شیمیایی بوده باشند.

اما مهم ترین تحول در شبیه شب صورت گرفته که باراک اوباما به همراه جو بایدن معاونش در کاخ سفید ظاهر شد و گفت می خواهد قبل از اقدام نظامی، موافقت کنگره را به دست آورد.

به نظر می آید که اوباما پس از قرار گرفتن در یک بن بست، اکنون راهی برای حفظ اعتبار خود پیدا کرده است. قبل از این، همه چیز دلالت بر حمله قریب الوقوع علیه رژیم اسد بدون موافقت سازمان ملل و کنگره آمریکا داشت. تاکیدات اوباما در سال ۲۰۰۷ گریبان او را گرفته که در روزنامه بوستون گلوب نوشته بود: رئیس جمهور آمریکا قدرت این را ندارد که فرمان حمله یک جانبه نظامی بدهد مگر اینکه خطری برای ملت پیش آمده باشد.

توضیح سیاست اوباما

اما آیا اکنون ملت آمریکا از طریق حمله شیمیایی توسط نیروهای بشار اسد، مورد تهدید واقع شده است؟ قانع کننده نبودن این استدلال در غرب را، دیوید کامرون نخست وزیر بریتانیا به طور دردناکی احساس کرد، هنگامی که نمایندگان مجلس عوام حمایت خود را از وی دریغ کردند و او مجبور شد خود را از جنگ با سوریه عقب بکشد.

اوباما چگونه رفتار خواهد کرد؟ او همچنان رژیم سوریه را تهدید می کند، ولی حالا تصمیم را به عهده کنگره می گذارد که راه را برای عملیات نظامی باز کند و یا با آن مخالفت ورزد.

رئیس جمهور ایالات متحده گفت: من بر آنم که آمریکا باید دست به اقدام نظامی بزند، ولی نیروهای زمینی نباید وارد عمل شوند. برنامه ما یک عملیات محدود از نظر وسعت و زمان است، اما قبل از اینکه دستور حمله، می خواهم موافقت نمایندگان ملت آمریکا را در کنگره به دست آورم.

با توجه به اینکه کنگره تا ۹ سپتامبر در تعطیلات تابستانی است، اوباما تحت فشار نیست تا فوراً دست به اقدام بزند. به قول او نیروهای آمریکایی همواره آماده شروع حمله هستند، چه امروز، چه هفته آینده و چه یکماه دیگر.

در نگاه اول چنین به نظر می آید، که اوباما خواسته است توازن قدرت را در کشور رعایت کند، او گفت: ما قدیمی ترین دموکراسی مدون جهان هستیم، که قدرت ما تنها در ارتش مان نیست، بلکه در نقش پیشواز ما در حکومت مردم هم هست، به وسیله مردم و برای مردم.

اما وی در واقع نیازی به تصویب کنگره ندارد. او دارای اختیار کافی، از طریق اختیار تامی است که در زمان جنگ لیبی در سال ۲۰۱۱ با امضای کنگره به او داده شد. اما اکنون می گوید رای کنگره، کشور را قوی تر می کند.

به نظر می آید که اوباما با ارجاع تصمیم حمله به کنگره، راهی برای خروج خود از بن بست پیدا کرده باشد. اگر کنگره موافقت کند، او می تواند به عنوان سرداری قاطع ظاهر شود و اگر نظرش رد شد، تقصیر را به گردن کنگره بیندازد.

به این ترتیب اوباما با تغییر مسیر خود، نه فقط زمان به دست می آورد تا بازرسان سازمان ملل گزارش خود را بدهند، بلکه علاوه بر آن یک راه فرار هم برای خود تدارک می بیند: در بحث های کنگره می تواند به عنوان سرداری قاطع که

کنگره تصمیمش را تأیید کرده ظاهر شود و یا اگر نظرش رد شد، تقصیر را به گردن کنگره بیندازد. به علاوه بحث در کنگره به او این امکان را می دهد که محبوبیتش را که طبق آمار اخیر NBC به ۴۴ درصد کاهش یافته است، دوباره بالا ببرد.

با وجود این، خطری هم وجود دارد که اوباما با رد نظرش در کنگره، به مثابه یک رئیس جمهور بی عرضه جلوه کند. همچنین برای رژیم سوریه فرصت کافی باقی خواهد ماند که خود را برای حمله آمریکا آماده کند. اپوزیسیون سوریه از هم اکنون از اوباما خشمگین است. آنها می ترسند که اسد از تعلل آمریکا استفاده کند و حملاتش را علیه شورشیان تشدید کند.

در واشنگتن گفته می شود، که اوباما تصمیمش را پس از گفت و گو با رئیس ستاد ارتش در روز جمعه گرفته بود. ولی پس از آن بحث شدیدی بین مشاورانش پیش آمد و تعدادی از آنان گفتند به رای کنگره اصلاً مطمئن نیستند. روز شنبه این ناراضی خود را نشان داد.

چارلی رانگل نماینده دمکرات که معمولاً به اوباما وفادار است، به CNN گفت، اوباما منتظر رای کنگره است، ولی تصمیمش را از قبل گرفته است. رانگل که خودش مخالف حمله نظامی است، ادامه داد: من که نمی بینم آمریکا در جایی تهدید شده باشد و من در جایی نمی بینم که امنیت ملت ما به خطر افتاده باشد.

این در حالی است، که جان مک کین سناتور با نفوذ جمهوریخواه خواهان شدت عمل بیشتر و توسعه عملیات نظامی تا حد فراهم کردن برتری شورشیان است تا بتوانند رژیم اسد را سرنگون کنند. وی با این نظر مخالف است که شورشیان،

جهد گریبان طرفدار القاعده هستند و آنها را رزندگان راه آزادی می داند. اوباما باید تمام سرمایه سیاسی خود را هزینه کند، تا بتواند کنگره را که خودش مردد است و سال هاست مانع از حرکت اوست، قانع سازد.